

17.11.23
Укр.мова

Клас: 6-А (2гр.), 6-Б (1гр.)
Вч.: Харенко Ю.А.

Число іменників

*Іменники, що мають
форму тільки однини
або тільки множини*

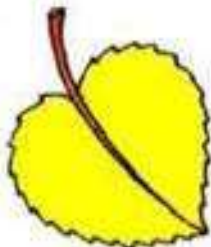

Актуалізуємо свої знання

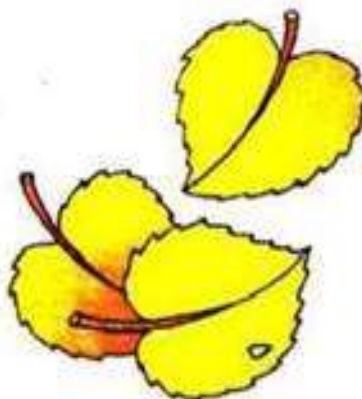
- *Яка частина мови називається іменником?*
- *Яку синтаксичну роль виконує іменник?*
- *Як змінюється іменник?*
- *Які категорії іменника постійні?*
- *Які іменники є збірними?*

Виберіть правильний варіант
Осіпалось листя /
Осіпались листя

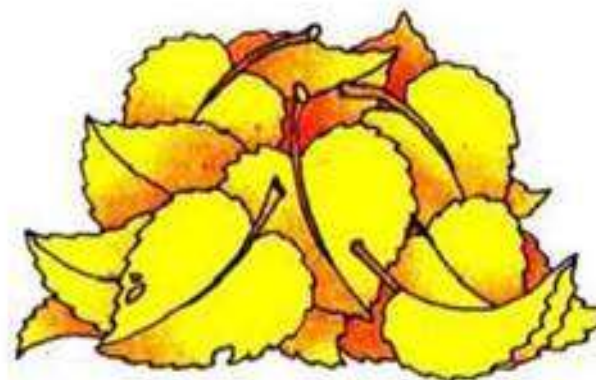
однина

листок
(один предмет)

множина

листки
(чітко визначена кількість
предметів — два і більше)

збірна назва

листя
(сукупність предметів —
сприймається як ціле)

Сьогодні на уроці...

- *Поглибимо знання про іменник як частину мови, його значення, морфологічні ознаки;*
- *систематизуємо знання про категорію числа;*
- *сформуємо поняття про особливості вживання іменників, що мають форму тільки однини (однинні) чи множини (множинні)*

Робота з підручником

- Ст.110 – правило.

Вибірковий диктант

Визначте, від яких іменників можна утворити форму множини. Запишіть ці слова, поставивши їх у формі множини.

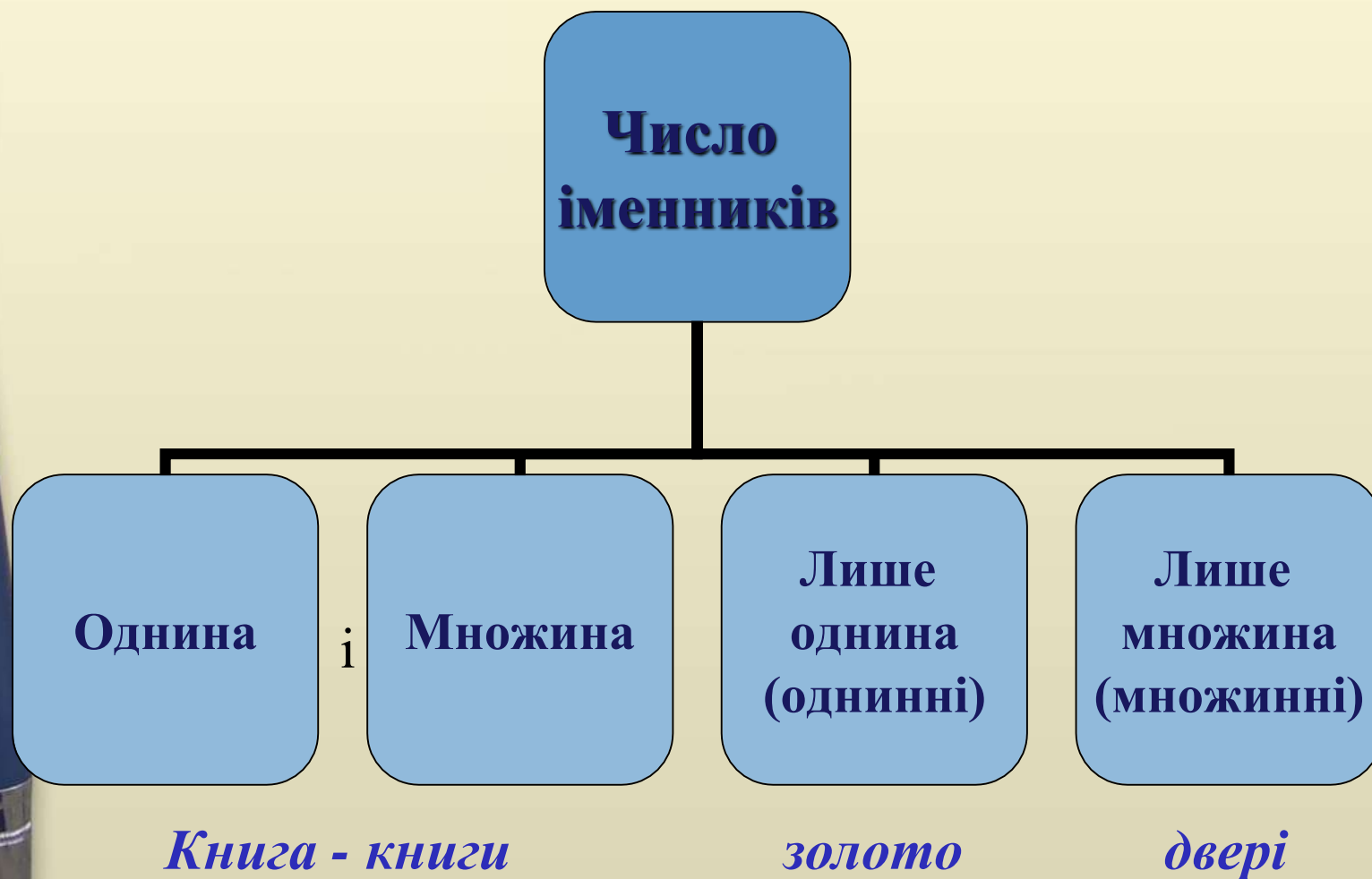
*Мак, біль, ріка, сіно, село, сектор,
вазон, море, краса, радість, жаль,
журнал, щедрість, птаство, волосся,
насіння, стіл, сода, цукор, поет,
малювання, груша, Київ,
актуальність, рюкзак.*

Перевірмо!

*Маки, ріки, села, сектори, вазони,
моря, журнали, столи, поети, груші,
рюкзак.*

Категорія числа іменників

До іменників, що вживаються лише в однині належать:

- слова з речовинним значенням: мука, сіль, пиво, молоко, сталь, вапно;*
- слова із збірним значенням: старостат, учительство, агентура, дрібнота, рідня, городина, вишняк, верб'я;*
- назви абстрактних понять: молитба, жовтизна, курява, тиша, змагання, блиск, радість, дружба, садівництво, успішність, рань.*

До іменників множинної форми належать:

- *назви конкретних предметів парної або симетричної будови: вила, ворота, кайдани, куранти, ножиці, ковзани, штани, ночви;*
- *назви предметів, що сприймаються як сукупність, збірність: гроші, кучері, солодоці, нутроці, фінанси, чари, шахи, оплески;*
- *назви речовин, залишків і т. ін.: вершки, ліки, дріжджі, консерви, згребини, покидьки, висівки;*
- *назви дій, процесів, станів: вибори, проводи, збори, піжмурки;*
- *назви часових понять: канікули, роковини, сутінки;*
- *деякі географічні назви: Чернівці, Житні Гори, Карпати, Дунаєві, Черкаси.*

Творчий розподільний диктант

*Запишіть відгадки загадок, розподіляючи їх у дві групи:
множинні іменники та іменники, що вживаються лише в
однині.*

- Гарне, добре, на всіх дивиться, а людям на себе дивитися не дозволяє.
- Дерев'яні коні по снігу йдуть, а в сніг не провалюються.
- По снігу не йдуть як слід: до вподоби — тільки лід
- Два скельця, три дужки — на ніс і на вушка.
- Збираючись на курорти, завжди беруть з собою ...
- У нас зимою білим цвітом сад розцвів, неначе літом.
- Не вогонь, а обпікає.
- Коли зламаєш руку ти, завжди врятує від біди. Його тобі як накладуть — руки ніяк не розігнуть.

Перевірно...

*Вживаються лише в
однині (однинні):*

- *сонце*
- *іній,
паморозь*
- *кропива*
- *гіпс*

*Вживаються лише в
множині (множинні):*

- *лижі*
- *ковзани*
- *окуляри*
- *шорти*

Завдання 1

*Форму лише однини мають усі іменники
рядка*

А кіт, штани, миша, Київ

Б комашня, кобзарство, сіно, кохання

В тарілка, том, пестоці, лижі

Г комаха, козацтво, ворота, санки

Д любов, дорога, ключ, пюре

Завдання 2

*Форму лише множини мають усі іменники
рядка.*

А двері, граблі, чоботи, армія

Б сходи, сани, цимбали, малина

В ночви, ваги, перегони, коломийки

Г ножиці, іменини, канікули, шори

Д недоїдки, макарони, юнацтво, Кавказ

Завдання 3

*Форму однини і множини мають усі іменники
рядка.*

А Чернівці, киянин, українець,
кріпацтво

Б вчитель, стежка, село, каблучка

В добро, ліс, стілець, речення

Г князь, волосся, пролісок, прислів'я

Д рушниця, колосся, предмет, берег

Домашнє завдання

- § 44 – вивчити правила.
- Достатній рівень. Виконати вправу 220.
- Високий рівень. Скласти розповідь про своє хобі, використавши по 3 іменники, які мають форму тільки однини та тільки множини, а також безліч іменників, які можуть змінюватися за числами. Над іменниками вказати число.

